

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13005/2022
12.09.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Јоксимовић Брашић, адвокат из ..., против туженог „ДДОР Нови Сад“ из Новог Сада, чији је пуномоћник Топлица Младеновић, адвокат из ... и туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд из Београда, чији је пуномоћник Петар В. Настић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1697/21 од 16.08.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.09.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1697/21 од 16.08.2021. године у преиначујућем делу става другог изреке којим је усвојен тужбени захтев тужиоца у односу на туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд и у укинutom делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд изјављена против става четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1697/21 од 16.08.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је делимично тужбени захтев тужиоца, па је тужени АД за осигурање „ДДОР Нови Сад“ из Новог Сада обавезан да на име накнаде материјалне штете, новчане ренте за период од 01.01.2008. године па до 30.11.2017. године исплати износ од 3.889.661,13 динара са законском затезном каматом почев од 27.12.2017. године па до исплате; ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се и тужени „Миленијум осигурање“ АДО Београд обавеже да солидарно на име материјалне штете,

новчане ренте за период од 01.01.2008. па до 30.11.2017. године исплати износ од 3.889.661,13 динара са законском затезном каматом почев од 27.12.2017. године па до исплате; ставом трећим изреке, усвојен је делимично тужбени захтев тужиоца па је тужени АД за осигурање „ДДОР Нови Сад“ обавезан да на име накнаде капитализиране ренте за период од 01.12.2017. до 11.05.2053. године исплати 3.667.373,36 динара са законском затезном каматом од 27.12.2017. године па до исплате; ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се тужени АД за осигурање „ДДОР Нови Сад“ и тужени АД за осигурање „Миленијум осигурање“ АДО Београд обавежу да на име накнаде капитализиране ренте за период од 01.12.2017. до 11.05.2053. године солидарно исплате преостали износ од досуђеног до траженог од 2.915.689,21 динар са законском затезном каматом од 27.12.2017. године па до исплате; ставом петим изреке, обавезан је тужени „ДДОР Нови Сад“ да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 836.800,00 динара.

Допунском пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 15/21 од 23.03.2021. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужени „Миленијум осигурање“ АДО Београд да тужиоцу солидарно са туженим „ДДОР Нови Сад“ на име накнаде материјалне штете – капитализиране ренте, за период од 01.12.2017. до 11.05.2053. године исплати износ од 3.667.373,36 динара са законском затезном каматом од 27.12.2017. године па до исплате (став први изреке); свака странка сноси своје трошкове поступка (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1697/21 од 16.08.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године у ставу четвртом изреке пресуде у односу на туженог „ДДОР Нови Сад“ из Новог Сада (став први изреке); преиначена је пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године у ставу другом изреке и ставу четвртом изреке у односу на туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд и допунска пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 15/21 од 23.03.2021. године у ставу првом изреке, па је пресуђено тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени „Миленијум осигурање“ АДО Београд да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за период од 01.01.2008. године па до 30.11.2017. године исплати износ од 3.500.695,02 динара и на име накнаде капитализиране ренте за период од 01.12.2017. године до 11.05.2053. године износ од 5.769.912,16 динара са законском затезном каматом почев од 27.12.2017. године па до исплате, а одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавеже тужени „Миленијум осигурање“ АДО Београд да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за период од 01.01.2008. године па до 30.11.2017. године поред досуђеног износа од 3.500.695,02 динара исплати и износ од 388.966,11 динара и на име накнаде капитализиране ренте за период од 01.12.2017. године до 11.05.2053. године поред досуђеног износа од 5.769.912,16 динара исплати и износ од 641.101,35 динара са законском затезном каматом почев од 27.12.2017. године па до исплате (став други изреке); укинута је пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године у ставу првом изреке у делу који се односи на тужбени захтев тужиоца да се тужени АД за осигурање „ДДОР Нови Сад“ обавеже да тужиоцу исплати

накнаду материјалне штете за период од 01.01.2008. године до 05.03.2010. године са законском затезном каматом од 27.12.2017. године па до исплате, став пети пресуде Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године и став други допунске пресуде Вишег суда у Крагујевцу П 15/21 од 23.03.2021. године и у том делу предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење (став трећи изреке); укинута је пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године у преосталом делу става првог изреке за износ накнаде материјалне штете за период од 05.03.2010. године до 30.11.2017. године са припадајућом законском затезном каматом и у ставу трећем изреке пресуде и у том делу је одбачена тужба као недозвољена (став четврти изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу става другог изреке којим је преиначена првостепена пресуда усвајањем тужбеног захтева у односу на туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд и у ставу четвртном изреке, тужени „Миленијум осигурање“ АДО Београд је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 01.01.2008. године око 02,15 часова у селу ... крај Крагујевца, на магистралном путу Краљево – Крагујевац догодила се саобраћајна незгода на тај начин што је ББ из ... возећи путничко возило „...“ рег. бр. ... -... под дејством алкохола, услед клизавог коловоза изгубио контролу над возилом, прешао на леву саобраћајну траку намењену за саобраћај за возила из супротног смера и сударио се са путничким возилом марке „...“ рег. бр. ... -... којим је управљао ВВ из ... . Том приликом тужилац, рођен ... године, је као путник седео на задњем седишту у возилу „...“ и задобио тешке телесне повреде опасне по живот у виду нагнечења у десном чеоном теменом слепоочном пределу, огуљотине темена са леве стране, огуљотине десног слепоочног предела, прелом костију лобање, нагнечење мозга и крварење у неким можданицама. Путничко возило „...“ рег. бр. ... -... је било осигурано код туженог „ДДОР Нови Сад“ по полиси бр. ..., док је возило марке „...“ рег. бр. ... -... било осигурано код „Миленијум осигурање“ АДО Београд по полиси ... . Због наведеног догађаја против ББ из ... вођен је кривични поступак, који је окончан доношењем правноснажне пресуде Основног суда у Крагујевцу К 7763/10 од 23.12.2011. године, којом је оглашен кривим за учињено кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 1. у вези члана 289. став 1. КЗ и осуђен на условну осуду у трајању од 15 месеци са временом проверавања од две године. Тужилац је завршио средњу економску школу, смер ..., а у време када се десила саобраћајна незгода имао је ... година, био је уписан на .. годину студија на Факултету за ... у ..., који није завршио с обзиром на последице саобраћајне незгоде. Тужени „ДДОР Нови Сад“ на основу материјалне и нематеријалне

штете исплатио је тужиоцу у периоду од 10.01.2014. гдо 01.12.2016. године укупан износ од 2.129.620,93 динара. Вештачењем од стране специјалисте медицине рада утврђено је да је тужилац у саобраћајној незгоди задобио претходно описане повреде и тешку контузију мозга и да је оперативни захват урађен 02.01.2008. године када је одстрањен хематом и код тужиоца урађена пластика можданих опни. Након тога се лечио у Специјалној болници „...“ у ... од 21.02.2008. до 23.06.2008. године, у КЦ „...“ од 13.06.2008. до 23.06.2008. године када је урађено оперативно решавање коштаног дефектра десно фронтпаријеталног дела лобање, у Специјалној болници ..., као и Институту за рехабилитацију „...“ у ... . Као последица оперативно одстрањеног интеракалијалног хематома код тужиоца су се јавили знаци епилепсије, а у свакодневним активностима је завистан од туђе неге и помоћи. Због погоршања у психофизичком функционисању лечен је у психијатријској клиници Клиничног центра „...“ од 29.09.2010. до 11.10.2010. године. Вештак је утврдио да је радна способност тужиоца значајно смањена, да није способан за самосталан одлазак на посао и назад, смањена је способност самосталног обављања свакодневних активности и вођење бриге о себи, код њега је присутно и ауто и хетероагресивно испољавање и понашање, те може бити опасан за себе и друге, ограничено је способан за најједноставније послове које би радио код куће са неким од укућана где не би био везан за норму и рокове извршења. Процент умањења опште и специфичне радне способности код тужиоца износи 80%. Вештачењем од стране вештака за економско-финансијску област на околност утврђивања висине штете због изгубљене зараде и ренте, утврђено је да укупна доспела материјална штета за тужиоца за период од дана саобраћајне незгоде 01.01.2008. године до 30.11.2017. године, обрачуната у висини 80% просечне зараде за средњу стручну спрему у Републици Србији на дан вештачења 26.11.2017. године износи 32.686,23 динара, а обрачуната у висини од 80% месечне просечне зараде за средњу стручну спрему у Републици Србији. Укупна будућа капитализирана рента за тужиоца на дан вештачења 26.12.2017. године за период од 01.12.2017. до 11.05.2053. године, обрачуната у висини од 80% просечне зараде радника са средњом стручном спремом у Републици Србији са стопом дисконта од 5% годишње износи 6.411.013,51 динара. Вештачење је урађено на основу просечне бруто и нето зараде за радника са средњом стручном спремом, према подацима Републичког завода за статистику за период од јануара 2008. године до новембра 2017. године. На основу пресуде Основног суда у Крагујевцу П 5381/12 од 08.11.2013. године утврђено је да је ставом петим ове одлуке одбијен тужбени захтев тужиоца АА према туженима „ДДОР Нови Сад“ из Новог Сада и ББ из ... којим је тражена исплата на име накнаде материјалне штете у облику ренте због неспособности за рад тужиоца у износу од 50.000,00 динара месечно, рачунајући од дана подношења тужбе 05.03.2010. године па убудуће са припадајућом каматом као неоснован. У том делу пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 912/14 од 28.10.2014. године.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одлучујући о накнади штете због изгубљене зараде за период од настанка штете до пресуђења, односно обављеног вештачења након подношења тужбе, у износу од 3.889.661,13 динара ставом првим изреке усвојио тужбени захтев тужиоца у односу на „ДДОР Нови Сад“, док је

ставом другим изреке своје одлуке овај исти захтев одбио у односу на „Миленијум осигурање“ АДО Београд; о накнади материјалне штете у облику ренте због неспособности за рад која је исказана у једнократној накнади као капитализирана рента, првостепени суд је ставом трећим изреке усвојио тужбени захтев према туженом „ДДОР Нови Сад“ за износ од 3.367.373,36 динара, док је према туженом „Миленијум осигурање“ АДО Београд допунском пресудом одбијен тужбени захтев за исти износ, а ставом четвртим првостепене пресуде за разлику у износу од 2.915.689,21 динар од досуђеног до укупно потраживаног износа одбијен тужбени захтев према оба тужена, као неоснован.

Другостепени суд је одлучујући о жалбама парничних странака, заузео правни став да је већ правноснажно одлучено о захтеву тужиоца према туженом „ДДОР Нови Сад“ за накнаду штете у облику ренте због неспособности за рад рачунајући од 05.03.2010. године (подношења тужбе) па убудуће, пресудом Основног суда у Крагујевцу П 3581/12 од 08.11.2013. године и пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 912/14 од 28.10.2014. године, као и да је тужени АД за осигурање „Миленијум осигурање“ АДО Београд пасивно легитимисан у овој парници сходно члану 178. став 4. и члану 941. ЗОО, па је он у обавези да исплати тужиоцу накнаду штете, након чега је одлучио као у изреци побијане пресуде.

Такав закључак и правни став другостепеног суда Врховни суд за сада не прихвата. По оцени Врховног суда основани су ревизијски наводи туженог „Миленијум осигурање“ АДО Београд да је због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 178. став 4. ЗОО прописано је да за штету коју претрпе трећа лица имаоци моторних возила одговарају солидарно.

Одредбом члана 940. ЗОО прописано је да у случају осигурања од одговорности осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтева њену накнаду (став 1.); осигуравач сноси, у границама своте осигурања, трошкове спора о осигураниковој одговорности (став 2.).

Одредбом члана 941. ЗОО прописано је да у случају осигурања од одговорности, оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе (став 1.); оштећено лице има од дана када се догодио осигурани случај, сопствено право на накнаду из осигурања, те је свака доцња промена у правима осигураника према осигуравачу без утицаја на право оштећеног лица на накнаду (став 2.).

Чланом 86. Закона о осигурању имовине и лица („Сл. лист СРЈ“ број 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99 и „Службени гласник Републике Србије“ број 55/04) који је важио на дан штетног догађаја прописано је да најнижи осигурани износи на које се мора уговорити осигурање од аутоодговорности за аутобусе и теретна возила износи 200.000 SAD долара,

а за остала моторна возила 100.000 SAD долара у динарској противвредности по крусу на дан закључења уговора о осигурању (став 1.); ако износ из става 1. овог члана није довољан да се накнаде све штете проузроковане истим штетним догађајем, првенствено се накнађују штете на лицима (став 2.); ако има више оштећених лица, а укупна накнада је већа од двоструког износа из става 1. овог члана, права оштећених лица према организацији за осигурање сразмерно се смањују (став 3.); организација за осигурање која је исплатила једном оштећеном лицу износ већи од оног који му припада, с обзиром на сразмерно снижење накнаде, јер није знала нити је могла знати да постоји и друга оштећена лица, остају у обавези према тим другим лицима само висине из става 1. и 3. овог члана (став 4.).

Из наведених законских одредби произилази да је заједница осигурања у обавези да надокнади штету из осигураног случаја само до висине суме осигурања (лимита) и да ако је у истом штетном догађају било више оштећених лица, суд мора утврдити укупну материјалну и нематеријалну штету на дан штетног догађаја да би могао извести закључак да ли се висина накнаде штете креће у оквиру суме осигурања на дан штетног догађаја, јер осигуравајућа организација одговара само до тог лимита осигурања.

У конкретном случају правилно је утврђено да тужени „Миленијум осигурање“ АДО Београд одговара по основу објективне одговорности (одговорности без кривице). Тужилац је треће лице које има право на накнаду штете по основу објективне одговорности (члан 178. став 4. ЗОО). Обавеза учесника на накнаду штете је солидарна и оштећеник (тужилац) има право избора, а може тужбом да обухати и оба учесника, односно њихове осигураваче. Учесници саобраћајне незгоде (односно осигуравачи) трећем лицу одговарају по основу објективне одговорности, па је за овај вид штете кривица ирелевантна (кривица је посебан основ одговорности). Код саобраћајног удеса кривица је релевантна за ситуације из ставова 1, 2. и 3. члана 178. ЗОО (кривица једног учесника, кривица оба учесника када се могу утврдити удели и кривица оба учесника када се кривица не може поуздано утврдити – одговарају на једнаке делове ако правичност не захтева нешто друго). Питање кривице у случају штете нанете трећем лицу у судару моторних возила је релевантно у регресној парници (члан 208. ЗОО).

Међутим, основани су ревизијски наводи да је другостепени суд одлучио као у усвајајућем делу става другог изреке побијане пресуде, а да није утврдио исцрпљеност висине суме осигурања (лимита) у односу на ревидента, код чињенице да је у истом штетном догађају било више оштећених лица. Суд је морао утврдити укупну материјалну и нематеријалну штету на дан штетног догађаја да би могао извести закључак да ли се висина накнаде штете креће у оквиру суме осигурања на дан штетног догађаја, јер осигуравајућа организација одговара само до тог лимита осигурања. Исцрпљеност суме осигурања у овој парници није утврђивана.

Основани су и ревизијски наводи да је због погрешне примене материјалног права остала неутврђена висина доприноса тужиоца настанку штете. Ово са разлога што је у

парници по истом чињенично-правном основу, која је окончана пресудом Основног суда у Крагујевцу П 5381/12 од 08.11.2013. године и пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2972/15 од 20.10.2016. године утврђен допринос тужиоца настанку штете са 30%. У овој парници првостепени суд је у пресуди П 37/17 од 07.11.2019. године заузео правни став да нема доприноса тужиоца настанку штете, а у допунској пресуди истог суда П 15/21 од 23.03.2021. године утврђено да је допринос тужиоца настанку штете 30%, док је другостепени суд у побијаној пресуди утврдио тужиочев допринос настанку штете са 10%. Правилно утврђење доприноса тужиоца настанку штете је од утицаја на правилну примену материјалног права код утврђења и досуђења висине тражене штете и ренте.

Са изнетих разлога, другостепена пресуда је морала бити укинута у побијаном усвајајућем делу става другог изреке применом члана 416. став 2. ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

У поновном постуку другостепени суд ће поступити по изнетим примедбама, након чега ће правилном применом материјалног права донети правилну и закониту одлуку, водећи рачуна и о осталим ревизијским наводима.

Одлучујући о дозвољености ревизије изјављеној против става четвртог изреке побијане пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1697/21 од 16.08.2021. године, на основу члана 410. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), Врховни суд је оценио да је ревизија у том делу недозвољена.

Ставом четвртим изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1697/21 од 16.08.2021. године, укинута је пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 37/17 од 07.11.2019. године у преосталом делу става првог изреке, за износ накнаде материјалне штете за период од 05.03.2010. године до 30.11.2017. године са припадајућом законском затезном каматом и у ставу трећем изреке пресуде и у том делу је одбачена тужба као недозвољена. Наведеним ставом одлучено је о делу тужбеног захтева тужиоца у односу на туженог „ДДОР Нови Сад“ (који је пасивни супарничар са ревидентом АД за осигурање „Миленијум осигурање“ АДО Београд).

Пасивни супарничар према коме је усвојен тужбени захтев – ревидент не може изјавити ревизију против дела пресуде (став четврти изреке) којом је укинута првостепена пресуда у преосталом делу става првог и у ставу трећем и у том делу одбачена тужба као недозвољена у односу на туженог „ДДОР Нови Сад“, јер право на изјављивање ревизије против тог дела пресуде припада само тужиоцу.

На основу изнетог, применом члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке решења.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**